

Plan-m.e.r. Stadsvisie Harlingen 2025

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Plan-m.e.r. Stadsvisie Harlingen 2025

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Opdrachtgever : Gemeente Harlingen d.t.v. BVR adviseurs
Opgesteld door : Adviesbureau Willie Fikken i.s.m. BVR adviseurs
en Heinis Waterbeheer en Ecologie
Projectnummer : 2007.13
Versie : Concept
Datum : Januari 2008

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1	Stadsvisie en plan-m.e.r.	5
1.2	Leeswijzer	5
2.	BESCHRIJVING VAN HET PLAN	7
2.1	Aanleiding	7
2.2	Plan- en studiegebied	7
2.3	Doelstelling	7
2.4	Ontwikkelingsgebieden	9
2.4.1	Haven en kanaal	10
2.4.2	Binnenstad en waterfront	11
2.4.3	Westerzeedijk	12
2.4.4	Centrale zone	13
3.	WERKINGSSFEER PLAN-MER	15
3.1	Regelgeving	15
3.2	Betekenis voor Stadsvisie Harlingen 2025	15
4	REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU	19
4.1	Algemeen	19
4.2	De reikwijdte en het detailniveau in relatie tot bevoegdheden	19
4.3	Onderscheid in deelgebieden	20
4.4	Alternatieven	20
4.5	Milieuthema's en toetsingscriteria	21
4.6	Mate van detail	22
BIJLAGE 1:	Besluit-m.e.r.-(beoordelings)plichtigheid	23
BIJLAGE 2:	Natuurtoetsing	25
BIJLAGE 3:	Referenties	31

1. INLEIDING

1.1 Stadsvisie en plan-m.e.r.

De gemeente Harlingen bereidt momenteel een stadsvisie voor haar gehele grondgebied voor: de Stadsvisie Harlingen 2025. De stadsvisie wordt in twee stappen opgesteld: eerst in de vorm van een 'houtschoolschets', waarin de ambities worden verwoord en verbeeld en daarna de uiteindelijke visie in de vorm van een structuurvisie. In deze structuurvisie worden de ambities uit de houtschoolschets verder uitgewerkt, inclusief een prioriteitstelling. Met de structuurvisie anticipeert de gemeente Harlingen op de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening, die naar verwachting per 1 juli 2008 in werking treedt.

Gekoppeld aan de structuurvisie (deel 2 van de Stadsvisie) wordt een zogenaamde milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.)¹ uitgevoerd. Doel van de plan-m.e.r. is het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over het plan te geven. In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau doet de gemeente Harlingen een voorstel voor de *scope* van de milieubeoordeling: over welke onderdelen van het plan gaat de milieubeoordeling, welke milieuthema's komen daarbij aan bod en tot in welke mate van detail worden de milieugevolgen beschreven. Ook wordt ingegaan op de werkwijze: hoe vindt de milieubeoordeling plaats?

De notitie wordt voorgelegd aan de bestuursorganen die te maken kunnen krijgen met de uitvoering van het plan. Aan deze bestuursorganen wordt gevraagd mee te denken over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER. Daarbij is met name de afstemming met plannen en bevoegdheden van de andere bestuursorganen, zowel inhoudelijk als procesmatig en procedureel, van belang.

Ook zal de notitie aan de Commissie voor de m.e.r. worden aangeboden met het verzoek te adviseren over de definitieve reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER.

Na deze 'raadpleging' wordt gestart met het opstellen van het plan-MER. Het plan-MER zal te zijner tijd tezamen met de ontwerp-structuurvisie worden gepubliceerd en voor inspraak worden vrijgegeven.

1.2 Leeswijzer

Deze notitie kent de volgende opbouw:

- Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van de huidige ambities van Harlingen uit de Houtschoolschets [BVR, 2008], met de aanleiding, de doelstelling en - globaal - de inhoud van het plan

¹ Sinds de wijziging van de Wet milieubeheer d.d. 28 september 2006 bestaan twee vormen van milieueffectrapportage, te weten milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) en milieueffectrapportage voor projecten (project-m.e.r., ook wel besluit-m.e.r. genoemd). MER duidt op het rapport, terwijl m.e.r. de procedure aangeeft.

- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de werkingssfeer van de plan-m.e.r.: hoe zit de regelgeving in elkaar, welke procedurestappen zijn te onderscheiden en hoe pakt dat uit in het geval van de stadsvisie voor Harlingen?
- Hoofdstuk 4 geeft de feitelijke reikwijdte en het detailniveau voor de milieubeoordeling aan, met ondermeer een voorlopig beoordelingskader: wat wordt beoordeeld, welke milieuthema's komen daarbij aan bod, welke beoordelingscriteria worden gebruikt en hoe gedetailleerd (kwalitatief danwel kwantitatief) wordt de milieubeoordeling uitgevoerd?

De bijlagen 1 en 2 doen verslag van de toetsing van de plan-m.e.r.-plichtigheid van de stadsvisie, met onderscheid in plan-m.e.r.-plichtigheid vanwege m.e.r.-plichtige vervolgbesluiten en plan-m.e.r.-plichtigheid vanwege mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Bijlage 3 geeft een overzicht van relevante literatuur.

2. BESCHRIJVING VAN HET PLAN

2.1 Aanleiding

De Stadsvisie Harlingen 2025 is een vernieuwing van het gemeentelijke structuurplan uit 1998. De aanleiding voor de vernieuwing is tweeledig. Enerzijds is sprake van een aantal bovenlokale ontwikkelingen, waarvoor de gemeente haar inzet moet bepalen. Genoemd kunnen worden de opwaardering van de N31 en het Van Harinxmakanaal, de verdieping van de Boontjes, de vaargeul tussen Harlingen en het IJsselmeer, en de versterking van de zeewering.

Anderzijds moet en wil de gemeente Harlingen inspelen op de dynamiek en vraagstukken die vanuit Harlingen zelf opkomen. Voorbeelden van ontwikkelingen op dat vlak zijn de vergrijzing van de bevolking en de relatief hoge werkloosheid.

2.2 Plan- en studiegebied

De stadsvisie heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente Harlingen. Het studiegebied van het plan-MER zal zich uitstrekken tot waar wezenlijke gevolgen van het plan te verwachten zijn. Dit zal gaandeweg de verdere ontwikkeling van de stadsvisie en het plan-MER uitkristalliseren.

2.3 Doelstelling

Op basis van een uitgebreide analyse van het profiel en de positionering is in de houtskoolschets [BVR, 2008] een drietal hoofdoopgaven geformuleerd:

- Het versterken van de sociaal-maatschappelijke en economische structuur
- Inspelen op de opgaven en kansen rond klimaatverandering en duurzaamheid
- Het verbeteren van samenhang en diversiteit van de ruimtelijk-programmatische structuur.

In het kader op de volgende pagina hebben deze hoofdoopgaven een nadere invulling gekregen.

Kader: De hoofdpogaven nader ingevuld [BVR, 2008]

Het versterken van de sociaal-maatschappelijke en economische structuur

Zorgen voor voldoende werkgelegenheid (vooral / ook voor laaggeschoolden) en het minder kwetsbaar en conjunctuurgevoelig maken van de economie van Harlingen door in te zetten op toerisme en recreatie en de kenniseconomie. Daarnaast het creëren van hoogwaardige werkgelegenheid voor hoger opgeleiden om de 'braindrain' tegen te gaan.

Het op peil houden van het voorzieningenniveau tegen de achtergrond van schaalvergroting door het draagvlak zo groot mogelijk te maken. Harlingen moet zich richten op het vergroten van het draagvlak vanuit haar eigen inwoners, de regio en het toerisme. Naast het streven naar een mate van compleetheid dient Harlingen zich qua karakter en uitstraling zoveel mogelijk van andere centra in Friesland te onderscheiden.

Het accommoderen én benutten van de vergrijzing door:

in te spelen op de groep actieve senioren, een kansrijke doelgroep op het gebied van de wooneconomie en toerisme (watersport, cultuurhistorie) te zorgen voor nieuwe zorgdiensten, aangepaste woningen, andere vormen van mobiliteit etc. voor de groeiende groep zorgbehoevende ouderen (inwoners)

Inspelen op de opgaven en kansen rond klimaatverandering en duurzaamheid

Zorgen dat de noodzakelijke verbeteringen in de kustverdediging altijd bijdragen aan de relatie tussen Harlingen en de zee en de ruimtelijk-programmatische kansen in het waterfront versterken.

Zorgen voor een goede locatie voor een nieuwemaal met een duurzamere oplossing van de slibneerslag.

Harlingen moet koersen op een ontwikkeling die zowel de vruchten plukt van het 'Waddengoud' als de economische potenties van de havenconomie benut. Dit delicate evenwicht vraagt om specifieke aandacht voor 'groene' industrie waarbij optimaal wordt ingespeeld op de kansen voor industriële ecologie en voor duurzame energietoepassingen (zoals gebruik restwarmte, windenergie, bio fuels etc). Bij het beter benutten van het Waddengoud moet Harlingen zich vooral richten op het toerisme en de kenniseconomie.

Het verbeteren van samenhang en diversiteit van de ruimtelijk-programmatische structuur.

Het versterken van de bestaande stad door de barrières in de stad te slechten en kansrijke plekken in de stad veel beter te benutten.

Inspelen op de veranderingen in de verkeersstructuur als gevolg van het verdwijnen van op en afritten van de A31 waarbij gestreefd moet worden naar het handhaven van de driezijdige ontsluiting van de binnenstad. De unieke, eenmalige kans verzilveren om de stad te versterken door ontwikkeling van het waterfront.

2.4 Ontwikkelingsgebieden

In de houtskoolschets [BVR, 2008] is een onderscheid gemaakt in vier ontwikkelingsgebieden, te weten:

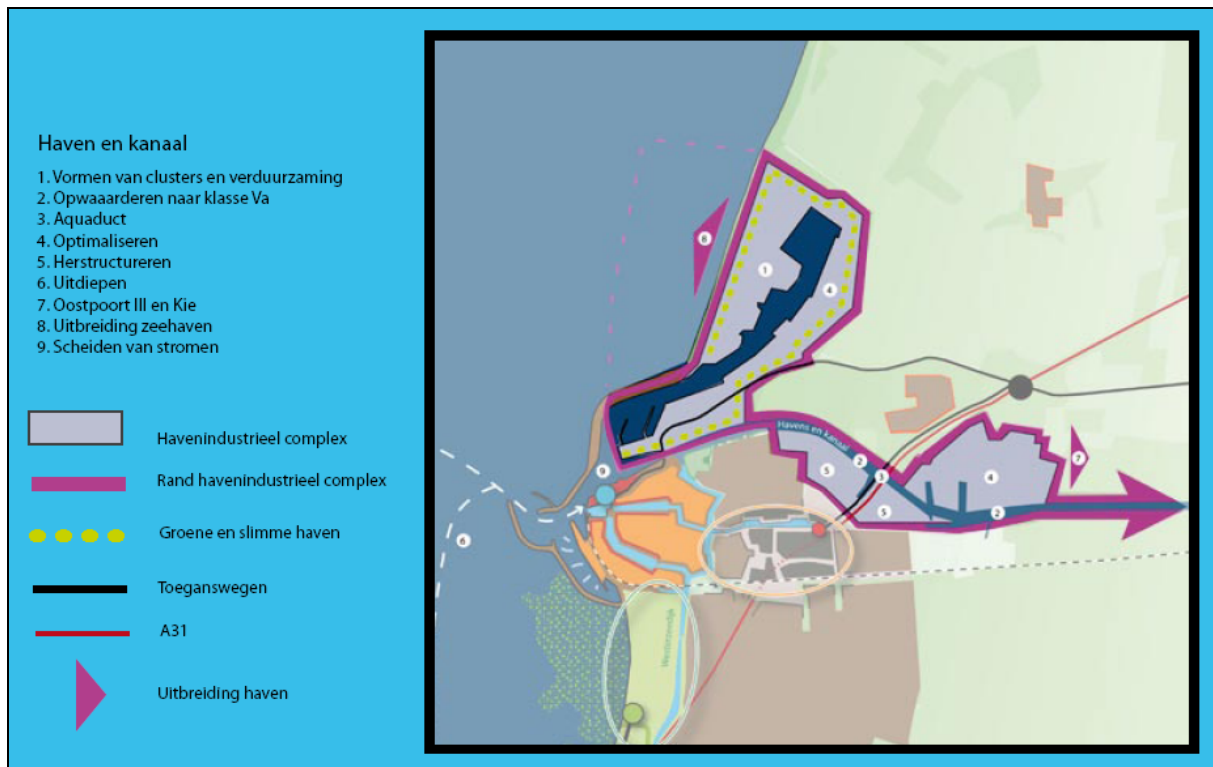
- Haven en kanaal
- Binnenstad en waterfront
- Westerzeedijk
- Centrale zone

Voor elk van deze gebieden zijn opgaven, kansen en ambities geformuleerd. Deze zijn vervolgens vertaald in (eerste ideeën over) ontwikkelingsrichtingen. In de navolgende paragrafen wordt per gebied, aan de hand van een globale schets, een korte beschrijving van deze ontwikkelingsrichtingen gegeven.

2.4.1 Haven en kanaal

Figuur 1 geeft een indruk van de geografische ligging van het ontwikkelingsgebied Haven en kanaal. Het gebied loopt van de Noorderpier tot voorbij Oostpoort en omvat de zeehaven, het Van Harinxmakanaal en de bedrijvigheid aan beide zijden van het kanaal.

Figuur 1: Ontwikkelingsgebied Haven en kanaal

Het gebied vormt nu al het industriële hart van Harlingen. Voor de toekomst kiest de gemeente voor de volgende ontwikkelingen:

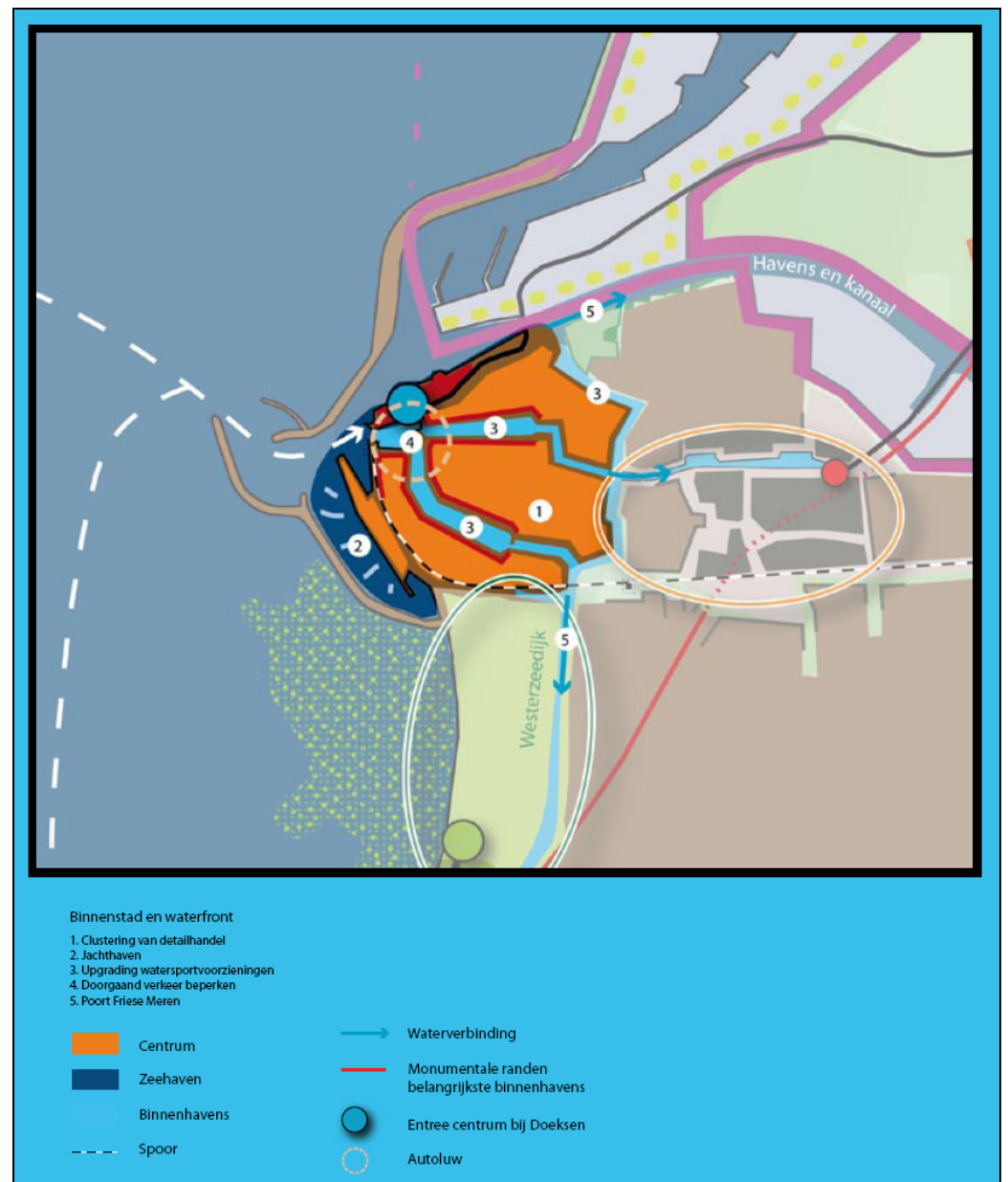
- groeien in clusters, massa en toegevoegde waarde
- een duurzame haven
- optimaliseren van de bereikbaarheid
- uitbreiding van de zeehaven
- scheiden van stromen

De houtskoolschets [BVR, 2008] bevat een nadere toelichting op deze trefwoorden.

2.4.2 Binnenstad en waterfront

Uit figuur 2 blijkt de ligging en begrenzing van het ontwikkelingsgebied Binnenstad en waterfront. Het gebied omvat naast de binnenstad (incl. singels en randen) de Waddenpromenade en de Willemshaven.

Figuur 2: Ontwikkelingsgebied Binnenstad en waterfront

In de houtskoolschets worden de volgende ontwikkelingen voorzien:

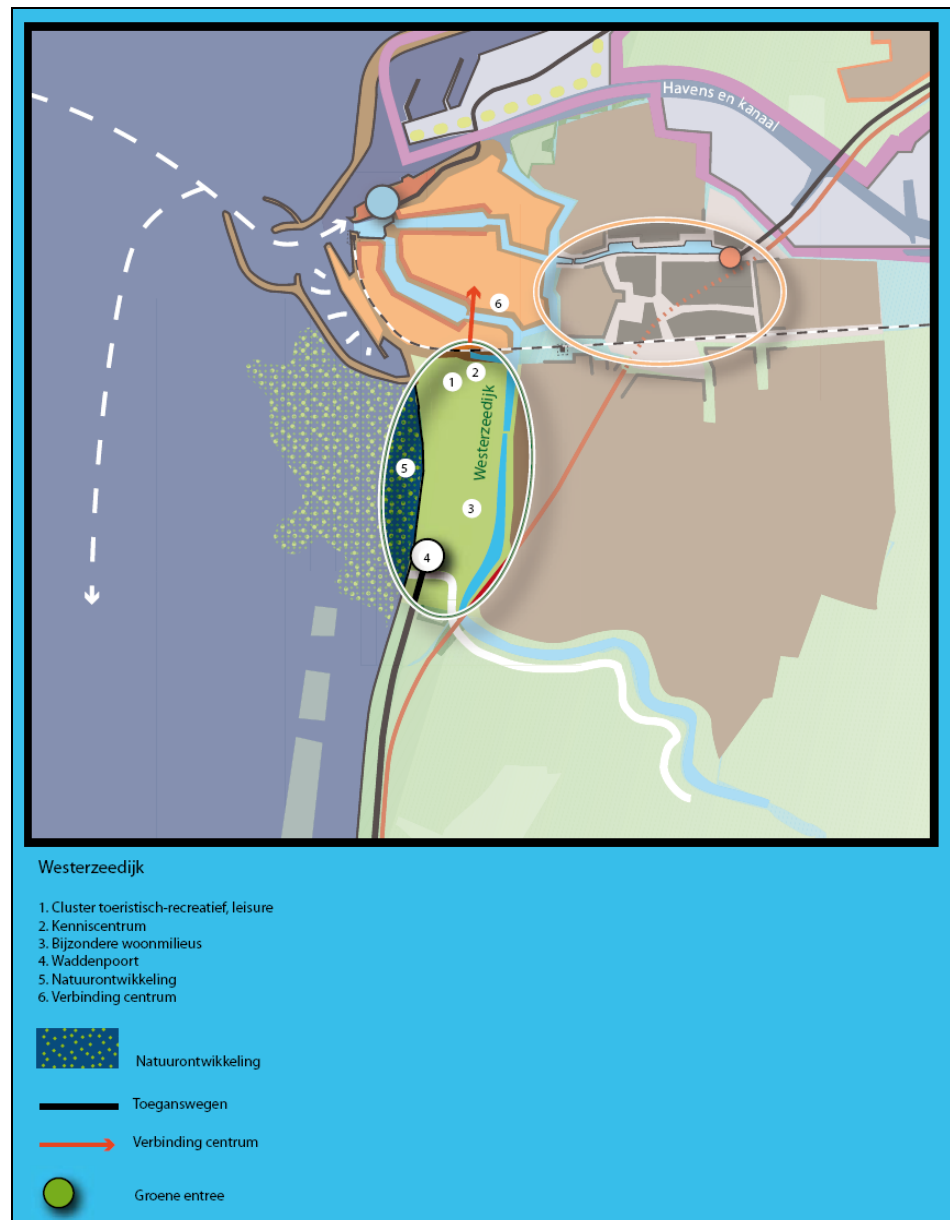
- versterken van het stadshart en haar voorzieningen
- waterfront-ontwikkeling met luxe nieuwe jachthaven
- kwaliteitsslag voorzieningen binnenhavens en singels
- veiligstellen bereikbaarheid binnenstad

De houtskoolschets [BVR, 2008] bevat een nadere toelichting op deze trefwoorden.

2.4.3 Westerzeedijk

Het deelgebied Westerzeedijk ligt direct ten zuiden van de binnenstad. Het gebied heeft momenteel een overwegend groene en recreatieve functie met sportvelden, weilanden en een camping. Buitendijks ligt het Harlinger strand. Het Hegewiersterflied aan de zuidkant van het gebied maakt onderdeel uit van de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS).

Figuur 3: Ontwikkelingsgebied Westerzeedijk

In de houtskoolschets worden de volgende ontwikkelingen voorzien:

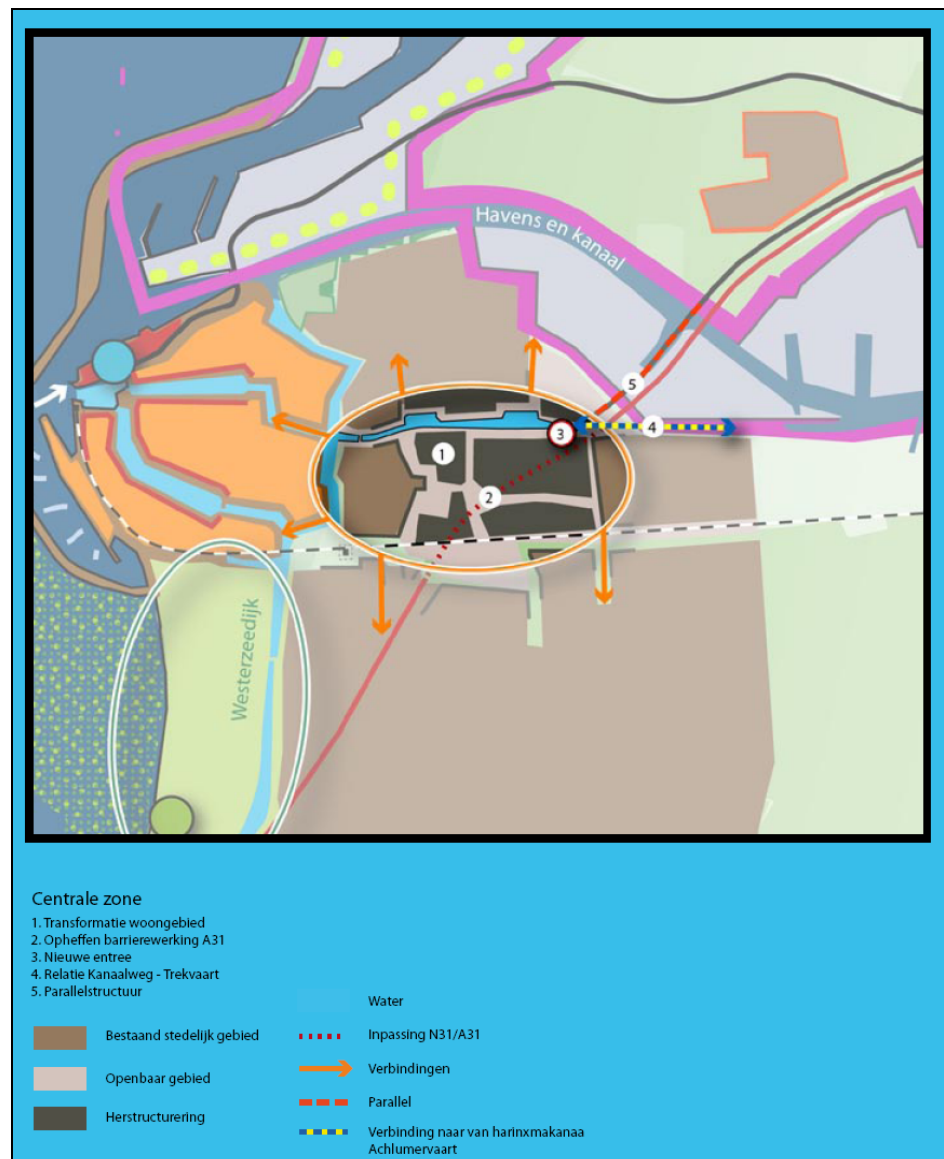
- een hoogwaardig en grootschalig programma voor toeristisch-recreatieve activiteiten (Waddencentrum)
- slimme combinatie van ecologie, toerisme en kustverdediging

De houtskoolschets [BVR, 2008] bevat een nadere toelichting op deze trefwoorden.

2.4.4 Centrale zone

De Centrale zone wordt grofweg begrensd door de Zuidoostersingel in het westen, het spoor in het zuiden, het zuidelijke deel van Hermes in het noorden en de Vaartweg in het oosten. De gemeente wil in dit gebied een kwaliteitsslag maken, o.a. door bestaande barrières weg te nemen door herstructurering van oude bedrijventerreinen.

Figuur 4: Ontwikkelingsgebied Centrale zone

De houtskoolschets [BVR, 2008] vat de gewenste ontwikkelingen samen onder de termen:

- structuurverbetering door functieverandering
- infrastructuur en ruimtelijke kwaliteit
- ruimte voor bedrijvigheid door revitalisering en herstructurering

3. WERKINGSSFEER PLAN-MER

3.1 Regelgeving

Of voor een plan of onderdelen van een plan een plan-MER moet worden opgesteld is afhankelijk van een aantal criteria die hieronder worden aangegeven. Voor deze notitie Reikwijdte en Detailniveau is een eerste toets op de plan-m.e.r.-plichtigheid uitgevoerd. Gaandeweg de uitwerking van de houtskoolschets vindt een nadere concretisering plaats en wordt duidelijk welke onderdelen in het plan-MER worden meegenomen.

Op grond van de Wet milieubeheer is het verplicht een plan-MER op te stellen voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten of
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

In de wet is een plan-m.e.r.-procedure opgenomen die bestaat uit zeven stappen. Daarbij is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de procedure van het plan, waarvoor het plan-MER wordt opgesteld:

1. Openbare kennisgeving (art. 7.11c)
2. Raadpleging van bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen plan-MER (art. 7.11b)
3. Opstellen plan-MER (art. 7.11a)
4. Terinzagelegging en inspraak op het ontwerp-plan en het plan-MER
 - a. Terinzagelegging (art. 7.26a)
 - b. Inspraak (art. 7.26a)
 - c. Eventueel: raadplegen andere lidstaten (art. 7.38)
 - d. Eventueel: toetsing commissie m.e.r. (art. 7.26b)
5. Vaststellen van het plan incl. motivering vanuit milieu (art. 7.26d)
6. Bekendmaking van het plan (7.26e)
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (art. 7.39)

3.2 Betekenis voor Stadsvisie Harlingen 2025

3.2.1 Plan-m.e.r.-plichtigheid

Ten aanzien van de plan-m.e.r.-plichtigheid van de stadsvisie van Harlingen is een aantal vragen aan de orde:

1. Is de stadsvisie een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan?
2. Kan een structuurvisie kaderstellende uitspraken doen over bijvoorbeeld m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten?
3. Voorziet de stadsvisie in besluit-m.e.r.-(beoordelings-)plichtige activiteiten?
4. Is de gemeente Harlingen ook daadwerkelijk bevoegd om met de structuurvisie kaderstellende uitspraken te doen over de betreffende m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten?
5. Zijn activiteiten voorzien waarvoor een passende beoordeling nodig is?

6. Wat is de stand van zaken van de besluitvorming over de betreffende activiteiten?

7. Zijn de uitspraken over de betreffende activiteiten voldoende concreet?
Ad. 1

De stadsvisie/structuurvisie is op dit moment geen wettelijk verplicht plan: de huidige Wet op de ruimtelijke ordening (WRO) kent de planvormen stadsvisie en structuurvisie niet.

De nieuwe WRO, die naar verwachting op 1 juli 2008 in werking treedt, voorziet echter wel in de planvorm structuurvisie. De structuurvisie wordt een belangrijk instrument voor provincies en gemeenten om hun ruimtelijk beleid te verankeren. De gemeente Harlingen wil met de structuurvisie anticiperen op de wetwijziging. Dat impliceert dat de structuurvisie zoals nu in voorbereiding, bij vaststelling een wettelijke grondslag heeft.

Ad. 2

Van kaderstellende uitspraken over toekomstige besluit-m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten is sprake indien 'de toon wordt gezet voor' dergelijke activiteiten. In een informatiebrochure van het ministerie van VROM over de nieuwe WRO wordt ondermeer het volgende gezegd: 'De structuurvisie kan gekarakteriseerd worden als een strategisch beleidsdocument. De visie moet de uitgangspunten van het ruimtelijk beleid bevatten. Ook moet worden aangegeven hoe men verwacht dat beleid uit te gaan voeren. De structuurvisie werkt juridisch gezien niet door richting andere overheden. Het bindt echter wel het vaststellende overheidsorgaan zelf.' Conclusie: de planvorm structuurvisie kan kaderstellend zijn.

Ad. 3

Besluit-m.e.r.-plichtige en besluit-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die voorkomen op de zogenaamde C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. 1994 (voor het laatst gewijzigd bij besluit van 16 augustus 2006).

Bijlage 1 van deze notitie doet verslag van een toetsing van (de huidige ideeën over de inhoud van de stadsvisie/structuurvisie) aan het Besluit m.e.r.. Op grond daarvan kan worden vastgesteld dat het plan voorziet in een aantal uiteenlopende m.e.r.-plichtige danwel m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten. Zonder volledigheid te pretenderen gaat het naar alle waarschijnlijkheid² om:

- de (zeewaartse) dijkversterking
- de opwaardering van de N31
- de opwaardering van het Van Harinxmakanaal
- de aanleg van een jachthaven
- de uitbreiding van de zeehaven en
- de uitbreiding van het bedrijventerrein Oostpoort.

Ad. 4

Voor elk van de onder ad. 3 genoemde activiteiten geldt dat de gemeente Harlingen in meer of mindere mate bevoegd is om kaderstellende besluiten te nemen, bijv. door vaststelling van de structuurvisie zoals nu voorzien. In het huidige Besluit m.e.r. 1994, dat nog gebaseerd is op de 'oude' WRO, wordt de vaststelling van het gemeentelijk structuurplan genoemd als mogelijk plan-m.e.r.-plichtig besluit voor deze activiteiten.

Voor enkele van de activiteiten, zoals de wijziging van de zeedijk, de opwaardering van de N31 en het Van Harinxmakanaal ligt het primaat rond

² Het betreft een stellingname op basis van een voorlopige toetsing op basis van beperkte gegevens. Per activiteit zal bij de concrete uitwerking van de plannen nauwkeurig gekeken moeten worden naar de besluit-m.e.r.-plichtigheid.

de besluitvorming bij andere overheidsinstanties (rijk, provincie en/of waterschap). In paragraaf 4.2 van deze notitie worden voorstellen gedaan voor de wijze waarop de gemeente Harlingen wil omgaan met deze verschillen in bevoegdheden.

Ad. 5

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moet voor plannen, projecten of handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van Natura2000-gebieden, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor dergelijk gebieden, een passende beoordeling worden gemaakt. Voor Harlingen is het Natura2000-gebied Waddenzee relevant. Bijlage 2 doet verslag van een eerste globale toetsing van de (huidige ideeën over de inhoud van de stadsvisie/structuurvisie) aan de noodzaak om een passende beoordeling uit te voeren. Zonder volledigheid te pretenderen gaat het naar alle waarschijnlijkheid³ om:

- de zeewaartse versterking van de dijk met natuurontwikkeling buitendijks
- de aanleg van een jachthaven
- de uitbreiding van de zeehaven binnen de bestaande contour
- het zeewaarts uitbreiden van de haven
- het verbreden en/of verdiepen van de vaargeul
- de realisatie van een vaargeul bij de 2^e havenmond

Ad. 6.

Voor het vastleggen van bestaande situaties, projecten die in uitvoering zijn of projecten waarvoor al vervolgbesluiten, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen, zijn genomen hoeft geen plan-m.e.r. te worden uitgevoerd. Het opnieuw vaststellen van een nog niet gerealiseerd planonderdeel uit een eerder plan kan wel plan-m.e.r.-plichtig zijn, aangezien het opnieuw vaststellen van een plan gezien wordt als een heroverweging.

Ook plannen waarover op een hoger schaalniveau, al dan niet onderbouwd met een plan-MER, al besluiten zijn genomen kunnen op het lagere schaalniveau (nogmaals) plan-m.e.r.-plichtig zijn. Voorbeelden daarvan zijn de uitbreiding van het bedrijventerrein Oostpoort en de opwaardering van het Van Harinxmakanaal. De uitbreiding van het bedrijventerrein is voorzien in het streekplan Fryslân, waarvoor een milieुरapport op grond van de Eu-regeling voor strategische milieubeoordeling⁴ is uitgevoerd [Fryslân, 2005]. De effecten van de opwaardering van het Van Harinxmakanaal zijn in globale zin beschreven in het milieुरapport bij het Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan [Fryslân, 2006]. Uiteraard kan het plan-MER voor de structuurvisie voortborduren op de betreffende milieुरapporten.

Ad. 7.

Een beleidsuitspraak is concreet wanneer een verband te leggen is tussen de beleidsuitspraak en de milieugevolgen, zowel in ruimte als in tijd. Voornemens om studies of verkenningen uit te voeren zijn in relatie tot plan-m.e.r.-plichtigheid niet concreet.

³ Ook hiervoor geldt dat de toetsing gebaseerd is op beperkte gegevens. Niet ondenkbaar is dat bij een nadere beoordeling blijkt dat bij enkele activiteiten (jachthaven, Waddencentrum?) significante effecten niet zullen optreden. Bij andere activiteiten (zeewaartse uitbreiding van de haven) lijkt een passende beoordeling onvermijdelijk.

⁴ De wijziging van het Wet milieubeheer d.d. 28 september 2006 (zie voetnoot 1) vormt de implementatie van de Europese richtlijn voor strategische milieubeoordeling d.d. 21 juli 2001.

Voor elk van de activiteiten zoals genoemd onder ad.3 en ad.5 is sprake van een zekere concreetheid, zowel in ruimte als in tijd.

Overall conclusie is dat verschillende activiteiten aanleiding geven tot een plan-m.e.r.-procedure.

3.2.2 Procedure Stadsvisie Harlingen 2025

De nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening kent geen verplichte procedure voor de vaststelling van een stadsvisie/structuurvisie. De gemeente Harlingen heeft ook nog geen beleid op dit punt geformuleerd.

De beleidsvrijheid die de nieuwe WRO biedt wordt in het geval van de Stadsvisie Harlingen 2025 ingeperkt door de plan-m.e.r.-plichtigheid van de stadsvisie. Door deze plan-m.e.r.-plicht is sprake van een indirecte (via de Wet milieubeheer) verplichting om de stadsvisie via een inspraakprocedure vast te stellen. Onderstaand schema toont de vaststellingsprocedure voor de stadsvisie met daaraan gekoppeld de procedure voor het plan-MER.

4 REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

4.1 Algemeen

De plan-m.e.r.-plicht geldt voor de stadsvisie als geheel, maar komt voort uit de mogelijke milieugevolgen van afzonderlijke onderdelen van het plan, nl. de m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen van het plan en/of de onderdelen waarvoor een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.

Bij het vaststellen van de reikwijdte van het plan-MER kan worden 'gefilterd'. In algemene zin geldt dat een plan-MER in ieder geval alle latere m.e.r.-(beoordelings-)plichtige activiteiten dient te behandelen en alle activiteiten waarvoor een passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. Verder moet rekening worden gehouden met cumulatie van de gevolgen van deze activiteiten met die van andere activiteiten.

4.2 De reikwijdte en het detailniveau in relatie tot bevoegdheden

Zoals in hoofdstuk 3 aangegeven voorziet de stadsvisie in ontwikkelingen waarvoor de gemeente bevoegd is om besluiten te nemen én in ontwikkelingen waarvoor het primaat voor de besluitvorming bij andere bestuursorganen ligt.

Tot de eerstgenoemde categorie behoren de aanleg van een jachthaven en de uitbreiding van het bedrijventerrein Oostpoort. Deze ontwikkelingen worden op een volwaardige wijze meegenomen in het plan-MER. Dat wil zeggen: een milieubeoordeling toegesneden op het abstractieniveau van de structuurvisie (zie ook 4.3 t/m 4.6).

Voor de wijziging van de zeedijk inclusief de natuurontwikkeling buitendijks, de opwaardering van de N31 en de opwaardering van de het Van Harinxmakanaal ligt de primaire bevoegdheid bij het rijk, de provincie en/of het waterschap. Gezien de onderlinge afhankelijkheden (de aard van de aan te trekken bedrijven voor het bedrijventerrein Oostpoort bijvoorbeeld is afhankelijk van de mogelijkheden die het kanaal biedt voor de aan- en afvoer van goederen) stelt de gemeente Harlingen voor in het plan-MER in globale zin aandacht te besteden aan de effecten van deze door de gemeente gewenste ontwikkelingen. Het gaat daarbij vooral om het in beeld brengen van de randvoorwaarden die vanuit milieuoverwegingen aan de diverse ontwikkelingen moeten worden gesteld.

De zeewaartse uitbreiding van de haven neemt in dit verband een tussenpositie in. Voor dit initiatief is sprake van meerdere bevoegde gezagen: op rijksniveau zijn besluiten nodig over de aanleg van de haven, terwijl op gemeentelijk niveau besluiten over de inrichting van de haven worden genomen. Voorstel is om de mogelijke effecten op natuur en milieu in globale zin mee te nemen in het plan-MER.

4.3 Onderscheid in deelgebieden

Voorgesteld wordt het plan-MER voor de Stadsvisie Harlingen 2025 uit te voeren op het niveau van de in de Houtskoolschets onderscheiden deelgebieden. Voor elk deelgebied wordt hieronder een centrale vraag geformuleerd die betrekking heeft op de hoofdkeuzes die voorliggen. Hiermee wordt aangesloten op het abstractieniveau van de stadsvisie.

De centrale vraag voor de milieubeoordeling van elk van de deelgebieden is als volgt:

Haven en kanaal

Hoe verhoudt de gewenste uitbreiding van het gebied Haven en kanaal zich tot de natuurwaarden van de Waddenzee?

Welke consequenties heeft de gewenste uitbreiding van het gebied Haven en kanaal voor de leefomgeving (verkeersaantrekkende werking incl. milieugevolgen, binnendijkse natuur, landschap)?

Binnenstad en waterfront

Hoe verhoudt de ontwikkeling van een luxe jachthaven zich tot de natuurwaarden van de Waddenzee?

Welke consequenties heeft de ontwikkeling van de binnenstad voor de leefbaarheid van diezelfde binnenstad (verkeersdruk en milieugevolgen)?

Westerzeedijk

Hoe verhouden het Waddencentrum en de zeewaartse versterking van de dijk zich tot de natuurwaarden van de Waddenzee en het Hegewiersterfjild?

Centrale zone

Welke gevolgen brengt de opwaardering van de N31 met zich mee voor de langsgelagen wijken en het Hegewiersterfjild?

4.4 Alternatieven

Gekoppeld aan de probleemstelling kunnen per deelgebied alternatieven worden benoemd. In het plan-MER zal per milieuthema (zie 4.5) worden ingegaan op de huidige situatie en het nulalternatief (dit is de autonome ontwikkeling, de situatie die in 2025 zal ontstaan als de voorgenomen activiteiten niet worden uitgevoerd). De alternatieve planelementen zullen onderling en met het nulalternatief worden vergeleken.

Haven en kanaal

Alternatieven/varianten voor de omvang van het bedrijvenprogramma (meer/minder ruimte voor bedrijvigheid).

Binnenstad en waterfront

Met en zonder luxe jachthaven.

Westerzeedijk

Zeewaartse dijkversterking versus dijkverhoging.

Centrale zone

Alternatieven/varianten voor de N31 incl. de nieuw aan te leggen parallelstructuur. O.a. uitvoering als tunnel en uitvoering in verdiepte ligging.

4.5 Milieuthema's en toetsingscriteria

De Europese SMB-richtlijn waarop de Wet milieubeheer is gebaseerd vraagt om inzicht te geven in de 'mogelijke aanzienlijke milieueffecten, bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen die aan de uitvoering van het plan of programma verbonden zijn'. Het is geen verplichtende lijst (beperking tot 'mogelijke aanzienlijke effecten'), noch is het een uitputtende lijst ('bijvoorbeeld').

Voorgesteld wordt om de beoordeling, in aansluiting op de centrale vragen voor de deelgebieden, toe te spitsen op de thema's natuur, leefomgevingskwaliteit en klimaat.

Bij natuur gaat het primair om de natuurwaarden van de Natura2000- en EHS-gebieden. Ook zal een globale toets, uitgaande van thans beschikbare natuurinventarisatiegegevens, worden uitgevoerd naar effecten op natuurwaarden buiten de Natura2000- en EHS-gebieden.

Bij leefomgevingskwaliteit zijn beleving (landschap en cultuurhistorie, waterkwaliteit), hinder (geluid en luchtkwaliteit), gezondheid (bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit) en risico's (externe veiligheid) van belang.

De aandacht voor het klimaat sluit aan op het gemeentelijk beleid: enerzijds gaat het om het voorkómen van klimaatverandering (in hoeverre lukt het om in 2025 klimaatneutraal te zijn?) en anderzijds om de mate waarin Harlingen straks voorbereid is op de klimaatverandering die er hoe dan ook aan zit te komen (bestand tegen meer en minder water, bestand tegen zeespiegelrijzing).

Tabel 1 geeft het voorlopige beoordelingskader.

Tabel 1: Aanzet tot een beoordelingskader

Milieuthema	Indicatoren
Natuur	Natura 2000: effecten op beschermde habitats en soorten van de Waddenzee EHS: effecten op het Hegewiersterfjild Effecten op (beschermde) natuurwaarden buiten genoemde gebieden
Leefomgeving	Bodem- en waterkwaliteit Landschap en cultuurhistorie (incl. archeologie) Geluidhinder (industrie, weg- en spoorwegverkeer) Luchtkwaliteit (NO ₂ en fijn stof) Externe veiligheid (plaatsgebonden risico en groepsrisico)
Klimaat	CO ₂ -emissie Klimaatbestendigheid

4.6 Mate van detail

De milieubeoordeling zal, in overeenstemming met het abstractieniveau van de structuurvisie, een semi-kwantitatieve beschouwing zijn. De milieueffecten zullen in eerste instantie kwalitatief worden beschreven. Voor de ontwikkelingen waarvoor de gemeente Harlingen de bevoegdheid heeft om besluiten te nemen zal de beoordeling waar nodig worden onderbouwd met kwantitatieve gegevens.

BIJLAGE 1: Besluit-m.e.r.-(beoordelings)plichtigheid

Onderstaande tabel is samengesteld door in eerste instantie de C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. te combineren (kolommen 1 t/m 3). Resultaat is een overzicht van activiteiten en daarbij behorende drempelwaarden waarvoor de structuurvisie kaderstellend kan zijn. In de vierde kolom staan planelementen uit de houtskoolschets [BVR, 2008] die mogelijk besluit-m.e.r.(beoordelings) plichtig zijn.

Cat.	Activiteiten	Gevallen	Planelement
C.1.5/D1.2	De wijziging of uitbreiding van: a. een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg, of b. een weg als bedoeld in categorie 1.3 van onderdeel C van deze bijlage (= een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg).	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een weg met een tracé lengte van 5 kilometer of meer, 2°. de verbreding van een weg met één of meer rijstroken en het te verbreden weggedeelte twee knooppunten of aansluitingen met elkaar verbindt, of 3°. de ombouw van een weg tot een autosnelweg of autoweg.	Opwaardering N31
D.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van overladingsstations of faciliteiten voor de overlading tussen vervoerswijzen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 25 hectare of meer.	Uitbreiding zeehaven
C.3.1/D.3	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een waterweg.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een waterweg die kan worden bevaren door schepen met een laadvermogen van 900 ton of meer.	Opwaardering Van Harinxmakanaal Tweede havenmond.
C.3.4	De wijziging of uitbreiding van een waterweg	In gevallen waarin de wijziging of uitbreiding betrekking heeft op een structurele verdieping van de waterweg waarbij meer dan 5 miljoen m ³ grond wordt verzet.	Opwaardering Van Harinxmakanaal
C.4.1/D4.1	De aanleg van: a. een marinehaven, b. een haven voor civiel gebruik voor de binnenscheepvaart, c. een zeehandelshaven, of d. een met het land verbonden en buiten een haven gelegen pier voor lossen en laden, met uitzondering van pieren voor veerboten e. visserijhaven	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een haven die bevaarbaar is voor schepen met een laadvermogen van 900 ton of meer, of 2°. een pier die schepen kan ontvangen met een laadvermogen van 1.350 ton of meer.	Uitbreiding zeehaven
C.4.2/D.4.2	De wijziging of uitbreiding van: a. een marinehaven,	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlak van 100 hectare of meer.	Uitbreiding zeehaven

Cat.	Activiteiten	Gevallen	Planelement
	b. een haven voor civiel gebruik voor de binnenscheepvaart, c. een zeehandelshaven, d. een met het land verbonden en buiten een haven gelegen pier voor lossen en laden, met uitzondering van pieren voor veerboten, of e. een visserijhaven		
C.10.1/D10.1	De aanleg van één of meer recreatieve of toeristische voorzieningen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een voorziening of een combinatie van voorzieningen die: 1°. 250.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt, 2°. een oppervlakte beslaat van 25 hectare of meer, of 3°. een oppervlakte beslaat van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.	Waddencentrum
C.10.3/D.10.3	De aanleg van een jachthaven.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een jachthaven met 100 ligplaatsen of meer.	Luxe jachthaven
C.11.2/D.11.3	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een bedrijventerrein.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een bedrijventerrein met een oppervlakte van 75 hectare of meer.	Uitbreiding Oostpoort
C.12.2/D12.1	De wijziging of uitbreiding van: a. een zee- of deltadijk, of b. een rivierdijk.		Zeewaartse dijkversterking Nieuwe spui
C.13	Landaanwinning, droogmakerij of indijking alsmede wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer.	Uitbreiding zeehaven
C.14, C.18.2 t/m C23, C.25, C.26, D14, D.18.1 t/m D.18.4, D.20.1 t/m D23, D.25.1, D.25.2, D.26, D28 t/m D.42, D.44 t/m D.47	De oprichting, wijziging of uitbreiding van uiteenlopende inrichtingen.	Per categorie verschillend.	Uitbreiding Oostpoort, uitbreiding zeehaven
D.15.1	Bronbemalingen bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning dan wel wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 3 miljoen m ³ of meer per jaar.	Tunnel N31

BIJLAGE 2: Natuurtoetsing

1. Inleiding

In de houtskoolschets [BVR, 2008] is een aantal activiteiten voorzien die mogelijk gevolgen hebben voor de natuur in het plangebied of in de nabijheid daarvan. Naast het meer algemeen geformuleerde natuurbeleid zijn daarbij vooral de afwegingskaders van de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Nota Ruimte (EHS) van belang. Deze bijlage bevat een beschrijving van de voor de stadsvisie relevante beleidsmatige en wettelijke kaders op het gebied van natuur (hoofdstuk 2), gevolgd door een toetsing op hoofdlijnen van voorziene activiteiten aan deze kaders (hoofdstuk 3). Het gaat daarbij vooral om beantwoording van de vraag welke vorm van toetsing bij de verschillende activiteiten is vereist en wat de gevolgen hiervan voor de planvorming zijn.

2. Natuurwetgeving en -beleid

Natuurbeschermingswet 1998

De wettelijke bescherming van natuurgebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Sinds 1 oktober 2005 is hierin ook het beschermingsregime van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de gewijzigde Natuurbeschermingswet worden Vogel- en Habitatrichtlijngebieden 'Natura 2000-gebieden' genoemd. Bij het van kracht worden van de nieuwe natuurbeschermingswet is het beschermingsregime van de al bestaande Beschermden Natuurmonumenten (voorheen Beschermden en/of Staatsnatuurmonumenten) gehandhaafd. Het beschermingsregime van Natura 2000-gebieden is - conform Vogel- en Habitatrichtlijn - strikter dan van 'gewone' Beschermden Natuurmonumenten. Een belangrijk aspect hierbij zijn de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied gelden.

Voor handelingen of projecten in of rond een Natura 2000-gebied die een negatieve invloed kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied dient een vergunning te worden aangevraagd. Bij de beoordeling van effecten wordt onderscheid gemaakt in 'verslechtering of verstoring' en 'significante effecten'. Voor beide moet een vergunning worden aangevraagd, maar bij significante effecten wordt daarbij tevens getoetst aan de zogenoemde ADC-criteria. In dat geval dient alternatievenonderzoek (A) te worden uitgevoerd (kan de activiteit niet elders of anders, met geen of minder effecten), dienen dwingende redenen van groot openbaar belang (D) te worden aangetoond en is compensatie (C) van (resterende) effecten noodzakelijk. Bij effecten op prioritaire soorten of habitats is in principe een adviesaanvraag bij de Europese Commissie nodig. Beperkte, niet-significante effecten worden beoordeeld door middel van een 'verslechterings- en verstoringstoets', mogelijke significante effecten via een 'passende beoordeling'. De beoordeling van significantie dient te worden gedaan in combinatie met effecten van andere activiteiten (zogenoemde cumulatieve effecten).

Relatie met stadsvisie Harlingen

De in de stadsvisie Harlingen opgenomen activiteiten hebben mogelijk invloed op het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Sinds 23 februari 2005 is een nieuw vrijstellingenbesluit in werking getreden, in de vorm van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Binnen de beschermde soorten worden vier beschermingscategorieën onderscheiden. De bijbehorende verplichtingen zijn samengevat in onderstaande tabel en worden daarna toegelicht.

Categorie	Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Algemene soorten (tabel 1)	Generieke vrijstelling o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen
Licht beschermde soorten (tabel 2)	Vrijstelling mogelijk mits gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (lichte toets)
Zwaar beschermde soorten (tabel 3)	Ontheffing noodzakelijk (uitgebreide toets)
Vogels (eveneens zwaar beschermd)	Vrijstelling mogelijk mits gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (uitgebreide toets)

Algemene soorten (tabel 1)

Voor een aantal algemeen voorkomende beschermde planten en dieren geldt een algemene vrijstelling van de in artikel 8 t/m 12 genoemde verboden handelingen bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. De algemene zorgplicht (artikel 2) geldt wel. Het komt er kortweg op neer dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (dus ook onbeschermde) en hun leefomgeving.

Beschermde soorten volgens 'lichte toets' (tabel 2)

Voor deze categorie soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In de overige gevallen is een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet vereist wanneer verbodsbepalingen worden overtreden. Aanvragen worden door het ministerie van LNV getoetst aan een aantal voorwaarden. De ingreep mag geen effect hebben op de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort en verboden handelingen dienen in beginsel zoveel mogelijk voorkomen te worden. Het kan nodig zijn om mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen te nemen om aan deze voorwaarden te voldoen.

Zwaar beschermde soorten (tabel 3)

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor de door het ministerie van LNV per Algemene Maatregel van Bestuur (bijlage 1 AMvB artikel 75) aangewezen soorten. Hiervoor kan alleen ontheffing worden verleend onder de volgende voorwaarden:

- de werkzaamheden mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen, én
- er is geen alternatief voor de activiteit, én
- de activiteit past binnen één van de in de wet genoemde belangen, én
- de werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Vogels

Voor verboden handelingen ten aanzien van vrijwel alle (!) soorten inheemse vogels geldt het strikte beschermingsniveau dat ook voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en de soorten die per AMvB zijn aangewezen geldt. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Relatie met stadsvisie Harlingen

Voor diverse activiteiten zal het nodig zijn te onderzoeken in hoeverre effecten op licht of zwaar beschermde soorten zijn te verwachten. Voor de beoordeling van deze effecten is het noodzakelijk over recente inventarisatiegegevens te beschikken.

Ecologische hoofdstructuur

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde Ecologische Hoofdstructuur is planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte en in de Nota Ruimte (2006). Voor de verdere uitwerking van de EHS zijn de provincies primair verantwoordelijk.

Voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt het 'nee, tenzij beginsel'. De kwaliteiten van de bestaande gebieden dienen gehandhaafd te blijven en de ontwikkelingsmogelijkheden van de ecologische ontwikkelingszones mogen niet belemmerd worden. Ingrepen en activiteiten in deze gebieden en in de onmiddellijke nabijheid ervan zijn dan ook niet toegestaan als daardoor schade wordt toegebracht aan of negatieve effecten ontstaan op deze (potentiële) kwaliteiten. Alleen bij zwaarwegende maatschappelijke redenen (ook als 'redenen van groot openbaar belang' aangeduid) én het ontbreken van reële alternatieven kan hiervan worden afgeweken. In dat geval dient compensatie plaats te vinden. Uitgangspunt hierbij is dat zowel kwalitatief als kwantitatief geen nettoverlies aan natuurwaarden optreedt; elk areaalverlies zal dus moeten worden gecompenseerd. Recent is aan dit, in de Nota Ruimte algemeen geformuleerde EHS-regime nadere uitwerking gegeven in de nota 'Spelregels EHS' [Ministeries LNV, VROM en provincies, 2007].

Relatie met stadsvisie Harlingen

In het plan- c.q. beïnvloedingsgebied van de stadsvisie ligt een tweetal EHS-gebieden: de Waddenzee (tevens Natura 2000-gebied) en het ten zuiden van Harlingen gelegen Hegewiersterfjild.

Natuurbeleid algemeen

Het natuurbeleid is vastgelegd in een groot aantal verdragen, nota's en dergelijke, met allemaal een verschillende status. Gemeenschappelijk kenmerk hiervan is dat ze geen directe wettelijke bescherming bieden aan soorten of habitats. Wel zijn met name de soorten die genoemd worden van dusdanig belang dat algemeen wordt aanvaard dat de effecten van plannen daarop dienen te worden beoordeeld.

Het nationale natuurbeleid is vastgelegd in verschillende nota's, gebaseerd of voortbordurend op het Natuurbeleidsplan [LNV, 1990]. In de meer recente nota Natuur, Bos en Landschap in de 21e eeuw ('Natuur voor mensen, mensen voor natuur') [LNV, 2000] worden vier voorgaande groene nota's geïntegreerd:

- het Natuurbeleidsplan
- de Nota Landschap
- het Bosbeleidsplan
- het Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit.

De nota biedt het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit. Deze integratie draagt bij aan een meer samenhangend natuurbeleid. De hoofddoelstelling van het natuurbeleid luidt 'behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van natuur en landschap, als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving. Het huidige nationale natuurbeleid is in diverse nota's verder uitgewerkt:

- Herziene Handboek Natuurdoeltypen (Bal e.a., 2001)
- Meerjarenprogramma uitvoering soortenbeleid 2000-2004
- Nota Ruimte (deel 4, 2006), zie ook hiervoor.

Het nationale natuurbeleid is door de provincies verder uitgewerkt in streek/gebiedsplannen en specifiek soortenbeleid.

Relatie met stadsvisie Harlingen

Uit het nationale en provinciale soortenbeleid volgt dat er soorten zijn die niet expliciet beschermd zijn vanwege de Flora- en faunawet, of via een aanwijzing of aanmelding van een Natura2000-gebied of omdat zij binnen de EHS voorkomen, maar die wél een bepaalde beleidsmatige status hebben. Het betreft soorten die in het plan- c.q. beïnvloedingsgebied gebied voorkomen en die zeldzaam of bedreigd zijn (o.a. Rode lijstsoorten). Op vergelijkbare wijze is het ook denkbaar dat er natuur(doel)typen in het plan- c.q. beïnvloedingsgebied gebied voorkomen die niet wettelijk zijn beschermd.

3. Globale toetsing Houtskoolschets

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de in de Houtskoolschets [BVR, 2008] opgenomen activiteiten waarvan kan worden verwacht dat (negatieve) effecten op natuurwaarden kunnen optreden. Activiteiten die naar verwachting geen effecten op Natura200-gebieden of de EHS hebben zijn hier niet in opgenomen. Om te kunnen beoordelen of en zo ja, in hoeverre de niet in de tabel opgenomen activiteiten effecten kunnen hebben op niet aan deze gebieden gebonden beschermde, bedreigde of zeldzame soorten of habitats is uitgebreidere gebiedskennis nodig. Deze kan parallel aan de verdere planontwikkeling voor de betreffende activiteiten worden verkregen.

Activiteit	Primair effect	Beïnvloede gebieden	Effect op natuur	Globale inschatting effect	Opmerkingen ⁵
Uitbreiden haven binnen bestaande contour	Toename recreatie- en beroepsvaart	Waddenzee, plangebied	Verstoring, aantasting fauna	0/-	Passende beoordeling
Zeewaarts uitbreiden haven	Zee wordt land en haven	Waddenzee, plangebied	Verlies opp. natuurgebied	--	Passende beoordeling ADC-toets wsch. nodig
	Toename beroepsvaart	Waddenzee, plangebied	Verstoring, aantasting fauna	0/-	Passende beoordeling
Verbreden, verdiepen vaargeul	Aantasting zeebodem (tijdelijk)	Waddenzee	Afname kwaliteit habitattypen	0/-	Passende beoordeling
Aanleg extra vaargeul bij 2 ^e vaargeul	Aantasting zeebodem	Waddenzee	Afname kwaliteit habitattypen	0/-	Passende beoordeling
	Verandering morfologie	Waddenzee	Verandering waterbeweging	0 tot --	Passende beoordeling ADC-toets misschien nodig
Zeewaartse dijkversterking	Verandering morfologie	Waddenzee	Verandering opp. habitattypen ⁶	- (of +?) ⁷	Passende beoordeling ADC-toets wsch. nodig
Verbreiding N31	Toename wegverkeer	Hegewiersterfjild	Verstoring	-	EHS-toets

⁵ Met passende beoordeling wordt in deze tabel bedoeld op de verslechterings- en verstoringstoets danwel de toetsing aan de ADC-criteria (zie punt 2 van deze bijlage)

⁶ Habitattype 1110 (permanent met zeewater van geringe diepte overstromde zandbanken) wordt vervangen door habitattype 1140 (zandplaten en slikwadden) of kweldertypen (1310/1320/1330).

⁷ Het effect zou positief kunnen zijn als door het vervangen van een bepaalde oppervlakte HT1110 (met de daaraan gebonden soorten) door HT 1140 (slikken en platen) of kweldertypen de staat van instandhouding van bepaalde soorten of habitattypen in (zeer) gunstige zin zou worden beïnvloed. Dit zou dan moeten opwegen tegen het verlies van HT 1110 (met de daaraan gebonden soorten).

BIJLAGE 3: Referenties

- [BVR, 2008] Houtskoolschets Harlingen koerst naar 2025 | Voortvarend veelzijdig, BVR , januari 2008
- [Fryslân, 2005] Milieurapport Streekplan Fryslân, Provincie Fryslân, 12 december 2005
- [Fryslân, 2006] Fryslân feilich foarút, Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan 2006, Provincie Fryslân, 2006

